

MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport
Beszámoló
2023. szeptember 1. – 2024. augusztus 31.

Preambulum: A Támogató 216/19/2023/KTI iktatószámú (2023.11.14.) döntése értelmében az MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport támogatása felfüggesztésre került a 2. kutatási évre előírt publikációs minimumkövetelmények maradéktalan teljesüléséig, 2024.03.31. végső határidővel. Az ezt rögzítő támogatói okirat módosítás 2024.03.25. keltezésű. Az elmaradt teljesítés pótlását követően az MTA Elnökének 75/16/2024/KTI iktatószámú döntése alapján (2024.07.16.) a támogatási összeg zárolása feloldásra került és Elnök Úr engedélyezte a 3. év kutatási maradványának következő időszakra történő átvitelét.

A fentiek következtében a jelentéstételi időszakban a kutatócsoport a publikációs és disszeminációs tevékenységeket helyezte előtérbe, valamint a PhD hallgatók előrehaladását. A jelentéstételi időszakban 37 publikáció született: 1 db. Q1-es (lásd publikációs jegyzék 5. tétel), 2 db. Q2-es (ebből 1 a 2. év végére előírt minimumkövetelmény pótlása; lásd publikációs jegyzék 1. és 3. tétel) folyóiratcikk, 1 felsőoktatási tankönyv (lásd publikációs jegyzék 6. tétel; <https://eta.bibl.u-szeged.hu/5980/>), 1 konferenciaközlemény (lásd publikációs jegyzék 8. tétel), 20 egyéb folyóiratcikk (diskurzus elemzés, cikkismertetés, vizuális kivonat, interjú, fordítás, szakdokumentum, egyperces kivonat, lásd publikációs jegyzék 2., 4., 9-26. tételek), 1 absztraktkötet (lásd publikációs jegyzék 7. tétel), 11 konferencia absztrakt (lásd publikációs jegyzék/konferencia előadások 1-11. tételek). A tudományos besorolással nem rendelkező folyóiratcikkekkel disszeminációs célunk volt az egészségfejlesztéshez kapcsolódó, azzal összefüggésben álló nemzetközi szakmai anyagok megismertetése a magyar olvasóközönséggel, valamint az, hogy a kutatócsoport és az MTA Közoktatás-fejlesztési Kutatási Program neve forogjon a köztudatban.

A jelentéstételi időszakban kutatócsoportunk tagja, Dr. Mátó Veronika, 2023.12.04.-én védte meg doktori disszertációját "Health and health influencing factors among staff and students of University of Szeged" (2023) címmel elméleti orvostudományok tudományágban, Oklevelének száma: SZAOK-56/2023. PhD. (http://www.jgyph.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/documents/Mato_Veronika_PhD_disszertacio_teljes.pdf)

Megjelentetésre benyújtott publikációk

2024. június 25.-én került benyújtásra a *Frontiers in Public Health* c. folyóiratba (Q1):

László L. Lippai, Klára Tarkó, Attila Tanyi, Zsófia Kollányi, Mária Arapovics and József Vitrai: A global framework for integrating public health into well-being: why a public well-being system is needed

A kézirat ID: 1454470

Státusz: 2024. július 17.-én érkezett meg az első bírálói vélemény, a folyóirat érdeklődésünkre jelezte, hogy megcsúsztak a határidőkkel, türelmünket kéri.

2024. augusztus végén került benyújtásra a *Research in Dance Education* (Q1) c. folyóiratba: Hausingerné Búrany Anikó and Tarkó Klára: Effects of Dance on Physical and Mental Health and Cognitive Factors in Adolescents and Young Adults - A Systematic Review of Available Online Publications.

Submission ID: 242109811

A publikáció Hausingerné Búrany Anikó másodéves PhD hallgató (témavezető: Dr. habil. Tarkó Klára) az Egészséges életmódra nevelés és egészségfejlesztés a táncon keresztül a serdülők és a fiatal felnőttek körében című kutatásának részét képezi.

Előkészítés alatt álló publikáció

Az „Egészségfejlesztő Egyetem” gondolatának, szemléletmódjának és gyakorlatának előmozdítása érdekében kutatócsoportunk több tagja is aktívan részt vesz a Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület - Népegészségügy 3.0 által kezdeményezett EGÉSZJÓL (az Egészséget és Jólétet előmozdító Egyetemek Hálózata) Hálózat működésének tudományos megalapozásában. Ennek első lépése az egyetemi egészség és jóléthez kapcsolódó nemzetközi tanulmányokból egy, a hazai megvalósítást is segítő - scoping review formátumú - elemzés készítése, melyet jelenleg is egy 13 fős, számos magyar egyetemet képviselő munkacsoport végez. A vizsgálatok eredményei 2024 végére várhatóak.

A 2023.09.01. – 2024.08.31. időszakra vonatkozó kutatási tervben megfogalmazottak közül részben teljesült vállalások

Házi védésre történő benyújtás előtt álló disszertáció

Lipták Mónika Zoé *Az egészséggel kapcsolatos tévképzetek evolúciója a közneveléstől a felsőoktatásig* című PhD értekezésének házi védésre történő benyújtása előkészítése zajlik (témavezető: Dr. habil. Tarkó Klára). Az értekezésben a következő vizsgálatok szerepelnek:

1. 1995-2020 NAT-ok elemzése QDA-Miner program segítségével – az egészség holisztikus megközelítésének közvetítése szempontjából.
2. Pedagógusképzés képzési terület szakjai képzési és kimeneti követelményeinek valamint képzési terveinek áttekintése olyan szempontból, hogy azok miként tükrözik a NAT2020 által a pedagógusokra adresszált egészségfejlesztési, egészségnevelési feladatokra történő felkészítést.
3. Leendő pedagógusok egészségfogalmát és egészséggel kapcsolatos (téves)elképzeléseit kutató kérdőíves vizsgálat.

Jelenleg a dolgozat benyújtásra alkalmas formába történő öntése zajlik. A benyújtás várható ideje 2024. november.

A 2023.09.01. – 2024.08.31. időszakra vonatkozó kutatási tervből a 2024.09.01. – 2025.08.31. időszakra áthúzódó vállalások

A *Making Every School a Health Promoting School* c. WHO szakpolitikai dokumentum irányelvei alapján előkészített Exploratív kérdőív véglegesítése és lekérdezése pedagógusok körében. A kérdőívre kapott válaszok alapján olyan szakmai ajánlások előkészítését vállaljuk, amivel elősegíthető, hogy a jövőben az iskolában dolgozók és tanulók is jobban érezzék magukat az iskolában, beleértve az egészséget, a jó közérzetet, a jó tanulmányi eredményeket és a jó közösségi életet is.

Az MTA-PTE Innovatív Egészségpedagógia Kutatócsoporttal közösen a magyar, svéd, finn, észt nemzeti alaptantervek egészségfejlesztő, egészségnevelő szempontú összehasonlító elemzése a HECAT (Health Education Curriculum Analysis Tool) elemzési szempontjai mentén, valamint a QDA Miner dokumentumelemző program segítségével. Adatelemzésünk folyamatban van, eredményeinket 2 publikációban a *Curriculum Studies in Health and Physical Education* (Education, Q1) laphoz készítjük elő beadásra. A HECAT felhasználása 1 PhD hallgató (Erdenezul Uitmen) disszertációjának részét is képezi. A QDA Miner programmal történő adatelemzés a Magyar Nemzeti Alaptanterv(ek) esetében szintén 1 PhD hallgató (Lipták Mónika Zoé) disszertációjának részét képezi. Mindkét hallgató témavezetője Dr. habil. Tarkó Klára.

A társadalmi hasznosulást elősegítő disszeminációs események

Konferenciaszervezés

2023. november 17.-én (10.00-15.00) konferenciát rendezett az MTA SZTAB Orvostudományi Szakbizottság Egészségfejlesztési Munkabizottsága, a SZTE JGYPK Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézete és az MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából.

A rendezvény helyszíne: SZAB Székház, 103-104 (Díszterem)

A rendezvény címe: *Globális kihívások – Globális egészségfejlesztés*

Elhangzott 5 előadás: Lásd publikációs jegyzék/Konferencia előadások 1., 2., 4., 6., 8., tétel. Absztraktkötet: Lásd Publikációs jegyzék 7. tétel

Résztevők száma: 40 fő

<http://www.jgypk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/Pages/Konferenciaszervezes.html>

Szimpozium szervezése

150 éve a pedagógusképzésért - Neveléstudományi Konferencia keretében *Egészségfejlesztés felsőfokon szimpózium* szervezése

A konferencia időpontja: 2023. október 12-13.

A szimpózium időpontja: 2023. október 12.

A konferencia helyszíne: Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Főépülete. 6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 6

Elhangzott 4 előadás: Lásd publikációs jegyzék/Konferencia előadások 3., 5., 7., 9. tétel.

Résztevők száma: 70 fő

<http://www.jgypk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/Pages/Konferenciaszervezes.html>

Előkészítés alatt álló disszeminációs események:

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézete, a Multidiszciplináris Egészség és Jólét folyóirat, a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Területi Akadémiai Bizottság Orvostudományi Szakbizottság Egészségfejlesztési Munkabizottsága, valamint a MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport meghirdette az *Egészségfejlesztés holnapután:*

rendszer szemlélet, participáció, együttműködés c. konferenciáját, amelyet SZEGEDEN, 2024. november 22-én rendez.

A részletes felhívás a Kutatócsoport honlapján olvasható.
(<http://www.jgypk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/Pages/Hirek.html>)

2024. november 28-án a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Akadémiai Bizottságának Oktatáselméleti Munkabizottsága, a Neveléstudományi és Pszichológiai Szakbizottsága, valamint az MTA–SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport rendezvényére kerül sor, melynek helyszíne a SZAB Székház. A rendezvény címe: *Egészségfejlesztés, lelki egészségfejlesztés és jóllét a köznevelésben.*

A kutatócsoport honlapjának elérhetősége:
<http://www.jgypk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/index-mta2021.html>

A kutatócsoport MTMT felülete:
<https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=institutes&mode=browse&sel=institutes22520>

Szeged, 2024.09.27.

Dr. habil. Tarkó Klára
kutatócsoportvezető